

Anbefalinger fra VIBUS

Forudsætninger for en god omstillingsproces

Hvis det skal lykkes at skabe en almen grundskole, der kan mere for flere, forudsætter det udvikling af skolens praksis, og at politikere og forvaltningsledere rammesætter forandringen. For en vellykket omstillingsproces anbefaler VIBUS følgende:

Anbefaling 1. Tag højde for, at omstilling tager tid og kræver en bred indsats

VIBUS anbefaler, at kommunale politikere og forvaltninger tager højde for, at en omstilling af almenområdet tager tid og kræver en bred og sammenhængende indsats, hvor VIBUS' anbefalinger tænkes sammen i en helhed med henblik på, at der trækkes i samme retning.

Anbefaling 2. Prioriter ressourcer tæt på eleverne i den almene undervisning

VIBUS anbefaler, at kommuner inden for deres nuværende økonomi prioriterer et stærkt almenområde samt tilpasser den lokale ressourcetildelingsmodel med afsæt i lokale forhold, så modellen understøtter omstillingen til stærkere almenmiljøer.

En øget kontekstuel forståelse af elevers særlige behov

Nyere danske undersøgelser peger på, at individorientering og diagnoser har stor vægt i skolesystemet. Undersøgelser peger på, at flere elever vil kunne lykkes i de fællesskaber, som de er en del af, hvis det kontekstuelle blik på elever bliver mere fremtrædende. For at understøtte øget brug af kontekstbaserede forståelser frem for et individorienteret fokus i arbejdet med elever med særlige behov anbefaler VIBUS følgende:

Anbefaling 3. Etabler et fælles kontekstbaseret blik på eleverne

VIBUS anbefaler, at kommunale politikere og forvaltninger etablerer et fælles kontekstbaseret blik på eleverne på børne- og skoleområdet, så der i højere grad kigges på den undervisningskonk- tekst, som eleven befinder sig i, og de deltagelsesforudsætninger, som eleven har, frem for alene at se det særlige behov som et individuelt problem, der bor i eleven.

Anbefaling 4. Inddrag forældre for at sikre en større forståelse for omstillingen

VIBUS anbefaler, at den kommunale forvaltning har fokus på at øge forældres forståelse for om- stillingen til stærkere almenmiljøer via en tættere og bedre inddragelse.

Læringsmiljøer med deltagelsesmuligheder for flere elever

Ambitionen om en almen grundskole, som kan mere for flere, indebærer, at de almene læringsmiljøer tilrettelægges med udgangspunkt i elevgruppens behov og forudsætninger, så alle elever har mulig- hed for og motiveres til at indgå i faglige og sociale læreprocesser og bidrage til fællesskabet. For at understøtte skolers arbejde med at skabe læringsmiljøer med deltagelsesmuligheder for flere anbefa- ler VIBUS:

Anbefaling 5. Skab en inkluderende fagdidaktik med inddragelse af elever

VIBUS anbefaler, at kommuner og skoler har fokus på at benytte en mere inkluderende fagdidaktik med en differentieret undervisning præget af struktur og forudsigelighed, som skaber deltagelses- muligheder og faglig trivsel for flere. Det er centralt, at undervisningsdifferentiering er et bærende princip for al undervisning og tager udgangspunkt i en tæt inddragelse af eleverne.

Anbefaling 6. Skab inkluderende mellemformer af høj kvalitet, så flere trives og udvikler sig fagligt i almenmiljøet

VIBUS anbefaler, at kommuner understøtter mellemformer af høj kvalitet og sikrer, at mellemfor- men har et inkluderende sigte, der understøtter både faglig og social deltagelse for elever i almen- klassen, så flere elever får bedre deltagelsesmuligheder og trives i almenmiljøet.

Anbefaling 7. Brug skolens fysiske rammer til at differentiere undervisningen

VIBUS anbefaler, at kommunale forvaltninger og skoler arbejder med at skabe fleksibilitet i indret- ningen af undervisningslokaler og fællesarealer, så indretningen muliggør forskellige aktiviteter og måder at deltage i undervisningen på. Det er væsentligt, at eleverne inddrages i dette arbejde.

Anbefaling 8. Understøt forandringsprocessen gennem ledelse tæt på undervisningen

VIBUS anbefaler, at skoleledelsen driver forandringsprocessen gennem et øget fokus på faglig le- delse tæt på undervisningen og på at skabe en faglig kultur, hvor ledere er tilgængelige for evalu- ering, støtte og sparring. Det er centralt, at den kommunale forvaltning sikrer praksisnær og mål- rettet støtte, sparring og følgeskab til skoleledelsen, så skoleledelsen kan hente støtte i foran- dringsprocessen.

Et lokalt og praksisnært kapacitetsløft af almenskolen

En del lærere i grundskolen oplever, at de i nogle tilfælde mangler kompetencer til at imødekomme elever med særlige behov i den almene undervisning. Nogle pædagoger i skolen oplever ligeledes et behov for kompetenceudvikling. For at sikre den nødvendige kompetenceudvikling anbefaler VIBUS følgende:

Anbefaling 9. Afdæk de lokale behov for kompetenceudvikling

VIBUS anbefaler, at kommuner afdækker de lokale behov for kompetenceudvikling og lægger en strategi for kapacitetsopbygning med afsæt heri.

Anbefaling 10. Understøt kompetenceudvikling tæt på praksis

VIBUS anbefaler, at kommuner tilrettelægger kompetenceudviklingsforløb i tæt kobling med praksis. Særligt tværfagligt samarbejde mellem lærere og pædagoger, der løbende sparrer og udveksler erfaringer – og på tværs af almen- og specialområdet – kan udgøre værdifuld praksisnær kompetenceudvikling.

Støttesystemer, der understøtter inkluderende læringsmiljøer

Det kræver et sammenhængende støttesystem med et vedvarende samarbejde mellem pædagogisk personale, skolernes egne ressourcepersoner og Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, hvis kommuner skal lykkes med at fastholde et fokus på fællesskabsorienterede og forebyggende indsatser. For at kommuner kan opbygge et samlet støttesystem anbefaler VIBUS:

Anbefaling 11. Gør Pædagogisk Psykologisk Rådgivning mere praksisnært

VIBUS anbefaler, at kommuner organiserer Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, så medarbejderne i øget omfang er til stede på skolerne og understøtter arbejdet med at skabe inkluderende læringsmiljøer via et praksisnært samarbejde, og at kommuner understøtter, at medarbejderne i Pædagogisk Psykologisk Rådgivning har de fornødne pædagogiske kompetencer til arbejdet.

Anbefaling 12. Inddrag flere perspektiver i afdækning af særlige behov

VIBUS anbefaler, at kommuner arbejder for at inddrage flere perspektiver i afdækningen af særlige behov. Det kan både ske ved at styrke det tværsektorielle samarbejde og ved at benytte pædagogisk analyse til at omsætte viden og erfaringer til nye pædagogiske praksisser i klasselokalet. Derudover bør den pædagogiske dimension få øget fokus i den pædagogisk-psykologiske vurdering.

Anbefaling 13. Styrk forældresamarbejdet med inddragelse af forældre og børn

VIBUS anbefaler, at den kommunale forvaltning har fokus på at inddrage forældre og børn som en videnressource, når forløb om muligt støttebehov igangsættes, og at der sikres løbende forventningsafstemning med forældre om barnets behov samt proceskommunikation, der informerer forældre om forløbets processuelle trin.

Anbefaling 14. Arbejd med at skabe mere inkluderende fritidstilbud

VIBUS anbefaler, at kommuner har fokus på at skabe mere inkluderende fritidstilbud ved at styrke samarbejdet på tværs af dagsinstitutioner, skoler og fritidstilbud samt understøtte bedre deltagelsesmuligheder for flere børn og unge i almene fritidstilbud.